

A wide-angle photograph of Deventer, Netherlands, taken from a wooden pier in the foreground. The pier has a dark green metal railing and wooden benches. In the background, a row of colorful Dutch houses (red, white, yellow, and blue) lines the waterfront. Behind the houses, the tall, ornate tower of the Deventer Church (Deventerkerk) rises into a sky filled with grey clouds. A small white boat is visible on the water to the right.

BETROKKEN EN BETROUWBAAR

Verkiezingsprogramma CDA Deventer
2026 - 2030

Deventer

COLOFON

Betrokken en betrouwbaar

Copyright © 2026

Auteur: CDA Deventer - programmacommissie

Vormgeving en layout: CDA Deventer - Puck Emaus en Nicole Rave

Redacteur: CDA Deventer

Inhoudsopgave

4. Voorwoord: Betrokken en betrouwbaar

5. Onze kandidaten

6. Introductie

7. Ons kompas

8. Sterke samenleving, betrokken burgers

10. Verenigingen en vrijwilligers

11. Asiel en integratie

12. Voor en door iedereen

13. Gezond leven, samen zorgen

16. Preventie en zorg voor elkaar

17. Sport(verenigingen)

19. Integrale aanpak jeugdhulp

21. Onderwijs en kinderopvang

24. Wonen, leefbaarheid, beperkte ruimte

26. Woningbouw

28. Wonen en zorg

29. Ruimtelijke ontwikkelingen

30. Vitaal landelijk gebied

32. Duurzaam en circulair Deventer

34. Energietransitie

35. Schone stad en dorpen

35. Vergroening van de binnenstad

36. Mobiliteit, bereikbaarheid, verkeer en vervoer

39. Parkeren en bereikbaarheid van de binnenstad

40. Economie en arbeidsmarkt

42. Sterke lokale economie

44. Samenwerking economie en onderwijs

45. Sterke binnenstad en vitale wijk(winkel)centra en dorpskernen

47. Kunst, cultuur, erfgoed en tradities

49. Deventer: hoofdstad van Salland

50. Veilig en weerbaar Deventer

52. Ondermijnende criminaliteit

53. Zorg en veiligheid

54. Maatschappelijke weerbaarheid

55. Houdbaar huishoudboekje

57. Evenwichtige belastingen en heffingen

57. Ontwikkeling OZB

Voorwoord

Betrokken en betrouwbaar. Dat is wat CDA Deventer voor u wil zijn. Door ons in te zetten voor iedereen in de samenleving in onze gemeente en door te doen wat we zeggen. Betrokken en betrouwbaar is ook de samenleving waar wij voor staan. Met wijken en buurten waarin mensen naar elkaar omzien en met elkaar samenwerken. Dat is hoe ik ben opgegroeid en wat ik overal om me heen zie in Deventer, Diepenveen, Schalkhaar, Bathmen, Lettele en Okkenbroek. Het stimuleren van die lokale kracht, daar staat CDA Deventer voor! Dit verkiezingsprogramma bevat plannen voor zorg voor elkaar, buurthuizen, een bruisend verenigingsleven en volop ruimte voor initiatieven.

Naast de trots die ik voel voor onze gemeente, heb ik ook zorgen. De jeugdzorg staat onder druk. Te veel jongeren hebben geen eigen woning en wonen nog bij hun ouders. Deventer moet zo snel mogelijk bouwen en mensen met lokale binding voorrang geven op een deel van die nieuwbouwwoningen. Omwonenden mogen bezwaar maken, maar wat het CDA Deventer betreft weegt het recht op wonen zwaarder.

Als middenpartij hebben wij aandacht voor vergroening en verduurzaming, maar ook voor economie en bereikbaarheid. Met dit verkiezingsprogramma blijven we werk maken van de energietransitie en stimuleren we de lokale economie en onze bereikbaarheid. Wij blijven ons inzetten voor de komst van een derde IJsselbrug en een station in Bathmen.

Ik ben trots op onze mooie eigenzinnige stad en onze mooie hechte dorpen. De lokale politiek moet meer mét mensen praten dan over mensen praten en dat brengt de CDA-fractie al jaren in de praktijk. Vanuit mijn blik als boerendochter, bestuurskundige, bruggenbouwer en moeder, wil ik met het geweldige CDA-team werk maken van een sterk Deventer!

Teuni Scholthof - Lijsttrekker

Onze kandidaten

1. **Teuni Scholthof** | Bathmen
2. **Marcel Evers** | Deventer - Zandweerd
3. **Ad van der Linde** | Zuidloo
4. **Sanneke Molenaar-Braaksma** | Diepenveen
5. **Jordi van Andel** | Deventer - Rode Dorp
6. **Puck Emaus** | Deventer - Binnenstad
7. **Jan Willem Slaa** | Deventer - Spikvoorde
8. **Nicole Rave** | Deventer - Binnenstad
9. **Paul Peters** | Deventer - Voorstad
10. **Ton Roerig** | Deventer - Rollecatekwartier
11. **René Ruiter** | Lettele
12. **Frits Mandersloot** | Bathmen
13. **Jan Koldewee** | Schalkhaar
14. **Bertus Wernsen** | Deventer - Colmschate
15. **Hans Buurmans** | Deventer - Graveland
16. **Tiemen van der Kolk** | Deventer - Raambuurt
17. **Bert Peters** | Deventer - Binnenstad
18. **Hans Röben** | Deventer - Burgemeestersbuurt
19. **Sanne Winkels** | Zuidloo
20. **Bart van Moorsel** | Deventer - Op den Haar
21. **Ilse Duursma** | Denekamp

Introductie

Deventer is een stad met een rijk verleden en een veelbelovende toekomst waar historie, innovatie en gemeenschapszin samenkomen. CDA Deventer is trots op onze dorpen, buurten en wijken waar mensen naar elkaar omzien en zich inzetten voor een betere samenleving. Als CDA Deventer geloven wij dat politiek niet alleen gaat over regels en beleid, maar vooral over mensen: over jou, over onze buurten, verenigingen, ondernemers, vrijwilligers en iedereen die zich inzet voor een sterker Deventer.

Maar de wereld verandert snel – en daarmee ook de uitdagingen waar wij als gemeente voor staan. Als CDA Deventer geloven wij in de kracht van de gemeenschap. Wij kiezen voor politiek die mensen verbindt en niet verdeelt. Voor beleid dat recht doet aan wat we samen belangrijk vinden: goede zorg voor elkaar, een leefbare omgeving, sterke gezinnen en families, goed onderwijs, ruimte voor ondernemers en een duurzaam toekomstperspectief voor de generaties na ons.

In dit verkiezingsprogramma vind je onze visie voor Deventer. Heldere keuzes, gebaseerd op christendemocratische waarden die niet achterhaald zijn, maar juist nu richting geven.

Wij willen bouwen aan een gemeente waarin iedereen meetelt. Waar jongeren kansen krijgen, ouderen zich veilig voelen en mensen het vertrouwen ervaren dat de politiek er voor hen is. Samen met jou willen wij werken aan een Deventer waarin we trots zijn op wie we zijn en wat we samen kunnen bereiken.

Ons kompas

Met ons CDA-verhaal voor Deventer staan wij midden in de samenleving. Dicht bij mensen. Als lokale partij, met een sterk landelijk netwerk, werken we aan oplossingen voor vraagstukken die jou direct raken: rond leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid. We bieden een hoopvol perspectief en laten zien dat, als we lokaal samenwerken, we de grote uitdagingen die deze tijd van globalisering met zich meebrengt aankunnen.

Onze vier kernwaarden zijn daarbij ons kompas. Deze waarden zijn de basis voor onze inzet voor Deventer.

1. Omzien naar elkaar. Als mens zijn we aan elkaar gegeven. We zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn het gelukkigst als we in gemeenschap met anderen leven. Als we worden gezien en gewaardeerd. Mensen die kwetsbaar zijn verdienen steun. Wij noemen dit solidariteit. Steun van een sterke samenleving en steun van een beschermende overheid.

2. Een eerlijke, fatsoenlijke overheid. De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Wij maken ons sterk voor een rechtvaardig bestuur dat duidelijke grenzen stelt en mensen zekerheid geeft. Het behoud van een sterke rechtsstaat is hierbij onmisbaar. De overheid is er om onrecht te bestrijden. Daarom worden we strijdbaar als minderheden worden gediscrimineerd, als er tussen regio's oneerlijk wordt geïnvesteerd of als mensen door de overheid van het kastje naar de muur worden gestuurd.

3. Zorg voor de toekomst. We zorgen ervoor dat we de wereld beter achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen. CDA'ers noemen dat rentmeesterschap: zorgen voor het klimaat, inzetten op duurzaamheid en een gezonde leefomgeving. Maar het gaat ook over het koesteren van de cultuur en tradities die we hebben geërfd van de generaties voor ons. En het gaat over financiën. Wij gaan verantwoord om met belastinggeld omdat we de volgende generatie niet met onze rekening mogen opzadelen.

4. Samen kunnen we meer. Iedereen in onze samenleving heeft een eigen en een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Wij noemen dat gespreide verantwoordelijkheid. We maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen en coöperaties. De overheid moet zich niet met alles bemoeien, maar vertrouwen geven. Mensen weten vaak zelf veel beter wat er nodig is in hun dorp of wijk.

Dagelijks bouwen wij zo aan een fatsoenlijk Deventer. Je kunt op ons rekenen!

**Sterke samen-
leving, betrokken
burgers**

CDA

Bathmen acties

zie ook: bathmen.nl

Elke Ma. INFOPUNT 10.00 - 11.30 uur KOFFIE OCHTEND

Elke Do. INFOPUNT 14.30 - 15.30 uur KOFFIE MIDDAG

21 BDV:THEATERGROEP UT RAAKT
JAN. 19.30 uur Cultuurhuus Braakhekke

laatste
woensdag

REPAIR CAFE

10.00-13.00 uur Cultuurhuus Braakhekke

Sterke samenleving, betrokken burgers

CDA Deventer gelooft in een samenleving waar iedereen zich thuis kan voelen, een eigen plek heeft en verantwoordelijkheid draagt voor elkaar en de gemeenschap. Een samenleving waarin solidariteit, verbondenheid en omzien naar elkaar het uitgangspunt zijn.

De overheid ondersteunt inwoners waar nodig en biedt ruimte waar dat kan. Altijd met respect voor hun eigen kracht en verantwoordelijkheid, die begint bij jezelf in eigen straat, wijk of vereniging. De gemeente blijft verantwoordelijk voor basisvoorzieningen zoals zorg, onderwijs en veiligheid.

Wij geloven in de kracht van gemeenschappen, waar mensen omzien naar elkaar en waar niemand buitengesloten wordt. Elke inwoner voelt zich, ongeacht achtergrond, geaardheid, cultuur of overtuiging, verbonden met en draagt verantwoordelijkheid voor zijn of haar eigen leefomgeving. Wij geloven in een gemeente Deventer waar traditie en gemeenschapszin hand in hand gaan en waar we bouwen aan een gemeenschap die aan iedereen recht doet.

- Initiatieven van inwoners om hun eigen dorp, wijk of straat mooier, veiliger of leefbaarder te maken verdienen ondersteuning en worden niet gehinderd.
- Wij blijven de activiteiten van de Wij Deventer wijkteams ondersteunen. Als hier meer middelen naar toe moeten, omdat er meer projecten worden ingediend, maken we daar ruimte voor.
- Werken bij een gemeente, betekent werken voor de gemeenschap. Wij vinden het belangrijk dat ambtenaren, raadsleden en wethouders benaderbaar en zichtbaar zijn. Eenmaal per jaar organiseren wij een samen-stage waarbij iedereen die bij de gemeente werkt meeloopt als vrijwilliger bij verenigingen, evenementen en activiteiten in onze wijken, dorpen en straten.
- Wij houden één keer per jaar een ideeënmarkt waar inwoners goede plannen en ideeën kunnen voorleggen aan raadsleden.
- Wij leggen besluiten altijd uit in begrijpelijke taal. Als inwoners brieven krijgen van de gemeente die ze niet begrijpen kunnen ze die terugsturen en krijgen deze in begrijpelijke taal terug.
- Wij verlagen de regeldruk voor simpele vergunningen en aanvragen voor maatschappelijke initiatieven. Dit doen wij door te werken vanuit vertrouwen: we toetsen marginaal en kijken aan het eind van het project hoe het gelopen is.
- In (nieuwe) wijken zorgen wij voor voldoende gezamenlijke voorzieningen om ontmoeting in de buurt te stimuleren zoals speeltuinen en buurthuizen.

Verenigingen en vrijwilligers

Het verenigingsleven is onmisbaar voor een sterke samenleving en betrokken gemeenschap: het verbindt mensen en bevordert solidariteit. Daarom ondersteunen wij graag verenigingen en vrijwilligersinitiatieven die bijdragen aan een sterke gemeenschap. Voor het CDA zijn vrijwilligers goud waard; ze geven kleur aan de samenleving, houden verenigingen draaiend en laten de samenleving bloeien. Deventer kent een grote groep vrijwilligers. Wij zetten actief in op vrijwilligersbeleid, om zo het vele werk dat vrijwilligers doen te erkennen en te ondersteunen.

- Wij stimuleren vrijwilligerswerk en ondersteunen het organiseren van activiteiten in de wijken. Wij blijven in organisaties als Deventer Doet investeren.
- Wij maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen, maatschappelijke organisaties die veel of volledig met vrijwilligers werken.
- De dag van de vrijwilliger zetten we de komende jaren voort en gaan we nog belangrijker maken.
- Het zelf organiserend vermogen in de samenleving stimuleren wij door in overleg met verenigingen opleidingen en cursussen te faciliteren.
- Wij helpen verenigingen door het opzetten van een online 'fondsenzoeker'. Deze fondsenzoeker moet het zoeken naar financiële middelen (subsidies) zoveel mogelijk transparant en laagdrempelig maken. Daarnaast investeren we in één medewerker die verenigingen concreet gaat helpen om de benodigde documenten in te vullen en aan alle voorwaarden voor subsidies/ fondsen te voldoen.
- Wij vinden het belangrijk dat je al jong ervaart wat het betekent om vrijwillig iets te doen voor de samenleving. In aansluiting op de landelijke inspanningen van CDA om de maatschappelijke diensttijd te behouden, willen wij deze daarom een permanente plek in de Deventer samenleving geven. De maatschappelijke diensttijd heeft grote waarde voor jongeren die hierdoor de kans krijgen om buiten hun eigen leefomgeving te kijken en hun talenten te ontdekken, maar deze waarde is ook groot voor maatschappelijke organisaties, het onderwijs en het bedrijfsleven. Deventer Doet/ Impacter heeft hierin bewezen successen laten zien.

Asiel en integratie

In deze tijd van verharding zetten wij in op verbinding en draagvlak. Verantwoordelijkheid en solidariteit zijn leidend om vluchtelingen een veilige plek in onze samenleving te bieden. Wij houden oog voor de behoeften van onze inwoners en zorgen voor een goede integratie. Wij bieden mogelijkheden om te leren, werken, sporten en spelen en verlenen fatsoenlijke zorg wanneer dat nodig is. Wij streven naar een ruim en barmhartig beleid met een scherp oog voor draagvlak en wederkerigheid in rechten en plichten.

Wat betreft arbeidsmigranten zijn die zorgen minstens even groot en moeten we duidelijk krijgen welke arbeid we willen en kunnen aantrekken en ook hier is het belangrijk te zorgen voor zoveel mogelijk draagvlak.

- Wij blijven onze verantwoordelijkheid voor de opvang van vluchtelingen in overeenstemming met de spreidingswet dragen.
- Wij maken afspraken in de regio over asielopvang en huisvesting. Daardoor wordt spreiding van doelgroepen, onderlinge uitwisseling en specialisatie zoveel mogelijk benut, passend bij onze gemeenschap.
- Wij kiezen bij nieuwe opvanglocaties, waar mogelijk, voor kleinschalige opvang. Zo werken we aan meer draagkracht, gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opvangen van vluchtelingen en versnellen we de integratie.
- Wij zetten in op integratie van statushouders, met speciale aandacht voor versterking van taalvaardigheid en digivaardigheid.
- Wij koppelen het realiseren van opvang voor vluchtelingen aan voorzieningen. Het onderwijs, de zorg en andere voorzieningen moeten dit wel aankunnen. Inwoners in de omgeving worden tijdig betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe locaties.
- Wij faciliteren actief maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan integratie, zoals taalmaatjes, het project Present Deventer, begeleiding naar werk, vrijwilligersprojecten en bijlessen. We ondersteunen daarvoor betrokken organisaties, verenigingen en kerken.
- Wij huisvesten niet meer arbeidsmigranten dan de gemeente Deventer nodig heeft. Wij zorgen ervoor dat woningen in gezinswijken niet verhuurd worden aan overlast gevende arbeidsmigranten. Wij pleiten voor verhuurvergunningen voor arbeidsmigranten, zodat we de draagkracht in de wijk behouden.

Voor en door iedereen

Het CDA Deventer zet zich in voor een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen, verschillen worden gerespecteerd en niemand aan de zijlijn staat. Gemeenten spelen een sleutelrol in het creëren van een inclusieve omgeving waarin diversiteit wordt gewaardeerd. Waar iedereen zichzelf kan zijn ongeacht seksuele geaardheid, etniciteit, beperking of andere persoonlijke kenmerken. De gemeente draagt zorg voor ondersteuning van kwetsbare groepen en effectieve bestrijding van discriminatie. Geen kind of jongere mag de dupe zijn van opgroeien in armoede; het heeft grote gevolgen voor zijn/haar ontwikkeling. Armoede brengt kansenongelijkheid, beperkt de sociale, sportieve en culturele ontwikkeling en verslechtert zowel de mentale als fysieke gezondheid. Waar het nieuwkomers betreft zien wij inclusie en integratie als processen waarbij nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij met inachtneming van geldende normen en waarden en waar de gemeenschap hen met respect open en behulpzaam tegemoet treedt.

- Wij pakken door op de in deze raadsperiode ingezette stevigere aanpak van huiselijk geweld, geweld tegen vrouwen, kindermishandeling en discriminatie. Met laagdrempelige meldpunten voor slachtoffers, vroeg signaalwerking van thuissituaties en campagnes voor inclusie versterken wij de veiligheid.
- Wij stimuleren onderlinge ontmoeting van mensen met dialoogweken, een inclusieprijs en generatieverbinding via buurt- en dorpshuizen en scholen.
- Wij blijven werken aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Mensen met een beperking en ouderen moeten zich vrij kunnen bewegen in de gemeente. Extra aandacht voor toegankelijke ruimten, meer inclusieve speelplekken en veilige stoepen.
- Wij ondersteunen kwetsbare inwoners om sterker in de samenleving te staan. Wij betrekken hen bij het bepalen welke ondersteuning zij nodig hebben. We bieden gerichte cursussen, hulp bij invullen formulieren, steunouders en taalmaatjes.
- Wij investeren in gelijke kansen door ondersteuning van inclusief onderwijs en extra ondersteuning voor kinderen in armoede.

**Gezond leven,
samen zorgen**

CDA

Gezond leven, samen zorgen

CDA Deventer zet zich in voor een gezonde gemeente waarin zorg en welzijn centraal staan, preventie wordt gestimuleerd en sport voor iedereen toegankelijk is.

Wij willen de zorg in Deventer beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar houden. Daarom zetten wij hoog in op een samenleving waarin we verantwoordelijkheid dragen voor ons eigen en elkaars welzijn en gezondheid. Het fundament van een gezonde maatschappij ligt in de samenwerking tussen families, zorgverleners, gemeenschap en overheid.

Mantelzorgers, jong en oud, bieden een enorm grote en belangrijke ondersteuning aan familieleden, vrienden en burens. De druk op deze mensen is groot en wordt door afnemende beschikbaarheid van professionele zorgverleners, de komende jaren groter.

CDA Deventer onderschrijft in de bestrijding van eenzaamheid, het bevorderen van sociale cohesie en het fungeren als sociale spil in stad, wijken en dorpen de grote rol van de wijk- en buurthuizen maar ook de bibliotheek. De bibliotheek heeft een steeds bredere functie. Zij fungeert als ontmoetingsplaats en toegangspoort voor informatie en kennis en dient als wegwijzer en vindplaats voor vragen, bijvoorbeeld bij belangrijke actuele thema's als digitalisering en weerbaarheid.

Wij staan voor een verantwoordelijke samenleving waarin mensen omzien naar en zorgen voor elkaar. We spreken mensen aan op hun eigen verantwoordelijkheid voor hun gezondheid, hun gemeenschap en hun omgeving. De overheid is kaderstellend, zij biedt ruimte aan eigen initiatief en sluit aan waar de gemeenschap of het individu het zelf niet kan.

- Wij pleiten voor een zorgsysteem dat vertrouwen stelt in zowel de zorgverlener als de zorgontvanger, waarbij de bureaucratie wordt verminderd zodat de zorg meer gericht is op mensen dan op papieren.
- Wij vinden het belangrijk dat de verbinding tussen de zorgsector en sportverenigingen wordt verstevigd.
- Voor iedereen moet het mogelijk zijn lid te zijn van de bibliotheek. Wij helpen inwoners met beperkte financiële middelen daarbij. We zorgen voor voldoende financiële middelen om leesvaardigheid van kinderen en volwassenen te stimuleren.
- Om gezondheidsrisico's, zoals onvoldoende bewegen, overgewicht en leven in eenzaamheid vroegtijdig aan te pakken en de druk op de zorg te verlichten, stimuleert CDA Deventer in wijken, dorpen, scholen en sportverenigingen initiatieven die een gezonde leefstijl versterken.

- CDA Deventer ondersteunt initiatieven van haar inwoners om het omzien naar en zorgen voor elkaar, alsmede de zorg voor de eigen woonomgeving eenvoudiger te maken. Een voorbeeld, dat op andere plekken binnen de gemeente navolging verdient, zijn de werkzaamheden van de dorpsondersteuners van de Stichting Noaberschap Okkenbroek, Bathmen en Lettele (NOBel).
- Eenzaamheid bij jong en oud heeft invloed op het welbevinden van mensen. Daarom stimuleren we initiatieven om in dorp- en wijkcentra mensen actief met elkaar in contact te brengen. De 'voorzorgcirkels', netwerken waarin mensen elkaar in een buurt op verschillende manieren ondersteunen, zijn daarvan een goed voorbeeld.
- Door met mantelzorgers in gesprek te gaan kijken wij hoe wij hen kunnen ondersteunen.

Preventie en zorg voor elkaar

Preventie is voor CDA Deventer een belangrijk om gezondheidsproblemen vroegtijdig aan te pakken en zo de druk op de zorg te verlichten. Preventie is voor ons meer dan het voorkomen van ziekte alleen. Daarom willen wij investeren in preventieprogramma's die mensen ondersteunen bij het maken van gezonde keuzes. Dit begint bij een gezonde omgeving, bijvoorbeeld door een veilige buitenruimte, en bewustwordingscampagnes rondom voeding, beweging en mentale gezondheid. Als gemeente willen we een actieve rol spelen in het bevorderen van gezondheid op scholen, in wijken en in het verenigingsleven.

- Door wonen, zorg en welzijn goed op elkaar af te stemmen kunnen we inzetten op preventie, vroeg signalering en ondersteuning van mantelzorg. Wij doen dat door te investeren in buurthuizen, wijkcentra en kindcentra. Deze hebben een cruciale rol als het gaat om voorlichting, ontmoeting en preventie.
- Wij maken het zorgen voor jezelf belangrijker door het bieden van beweegprogramma's, ouderengym, valpreventie, bewustwordingscampagnes op het gebied van mentale gezondheid, drugs, roken, alcohol en seksueel overdraagbare aandoeningen en het stimuleren van gezonde voeding.
- Wij bouwen aan een gezonde leefomgeving waar gezonde keuzes gestimuleerd worden. Schone lucht, schoon water, gezond eten, een groene omgeving met voldoende buitenspeelplekken, recreatie en sportmogelijkheden.
- Wij bieden passende zorg en ondersteuning aan kwetsbare mensen die dat nodig hebben. Toegankelijke en beschikbare (passende) jeugdzorg, dag invulling voor ouderen met dementie en mensen met een beperking, voldoende respijtzorg, hospicezorg en een beschikbare en toegankelijke medische en verpleegkundige zorg (fysiotherapeuten, tandartsen, ziekenhuis, huisartsen, wijkzorg, GGZ).

Sport(verenigingen)

CDA Deventer ondersteunt sportverenigingen en hun vrijwilligers die een cruciale rol spelen in de gemeenschap. Het verenigingsbeleid van de afgelopen jaren heeft bijgedragen aan een sterk en vitaal verenigingsleven in Deventer. Verenigingen vervullen een belangrijke rol in het mogelijk maken van sport, het versterken van de sociale samenhang en tegengaan van eenzaamheid. Zij leveren daardoor ook een belangrijke bijdrage aan de gezondheid van onze inwoners. Het is daarom van belang om deze plekken voor ontmoeting en beweging te versterken en toekomstbestendig te maken.

Tegelijkertijd staan sportverenigingen meer dan ooit onder druk, onder andere door toenemende regelgeving (naleven alcoholwet, waarborgen privacy, voorkomen belangenverstrengeling, etc.), uitdagingen in ledenwerving, het borgen van sociale veiligheid en een tekort aan vrijwilligers.

- Wij sluiten aan bij de landelijke inzet van het CDA om de regeldruk voor vrijwilligers en bestuurders te verlagen. Op lokaal niveau wordt onderzocht hoe bestuurlijke aansprakelijkheid beter verzekerd kan worden. De bestaande vrijwilligersverzekering in Deventer blijft behouden en wordt actief onder de aandacht gebracht.
- Wij ondersteunen verenigingen die, naast hun basisdoel, een bredere maatschappelijke rol vervullen in buurt of wijk. We stimuleren verenigingen om samenwerking met andere verenigingen te intensiveren.
- De, mede door CDA Deventer, twee jaar geleden ingevoerde ondersteuning van sportverenigingen via de sportparkmanagers wordt ook na 2026 voortgezet. Deze ondersteuning zal de komende jaren vooral worden ingezet om verenigingen te helpen de hiervoor genoemde brede maatschappelijke rol in te vullen of uit te breiden.
- Wij zetten in op het integreren van sport in het dagelijks leven van kinderen, gezinnen en volwassenen. Scholen, sportverenigingen, kinderopvang en sportlocaties worden zoveel mogelijk op één locatie samengebracht.
- Elke basisschoolleerling in Deventer moet leren zwemmen. De herinvoering van schoolzwemmen wordt onderzocht.
- Sportverenigingen worden gestimuleerd om actief ouderenbeleid te ontwikkelen. Denk aan 45+ en 65+ voetbal, tennis, volleybal en andere sportvormen. Sporten bevordert gezondheid, sociale contacten en zelfredzaamheid.
- Mensen in de bijstand, met een beperking of met een indicatie voor dagbesteding, krijgen wekelijks de mogelijkheid om te sporten, dansen of bewegen. De gemeente ontwikkelt hiervoor beleid in samenwerking met dagverblijven en organisaties als voorbeeld Zozijn.

- We zorgen voor één (gemeentelijk) loket waar mensen met lage inkomens in één keer hun gegevens kunnen achterlaten waarmee ze toegang krijgen tot alle regelingen die deze inwoners ondersteunen. Hierin blijft samenwerking met partners van de gemeente, Stichting Leergeld, Rechttop en Geldfit belangrijk.
- Wij ondersteunen clubs die sport mogelijk maken voor mensen met een beperking.
- Wij stimuleren met het aanbieden van een lokale sportpas ook volwassenen in onze gemeente om zo kennis te maken met diverse sporten.
- CDA Deventer investeert voor jong en oud in sport- en beweegmogelijkheden in onze parken en buitengebied (meer hardlooproutes, goede wandelpaden en buitensportvoorzieningen). Daar samen kunnen sporten versterkt niet alleen de gezondheid, maar de ontmoeting met elkaar zorgt op heel andere terreinen ook voor verbinding en sociale samenhang.
- CDA Deventer staat, voor wat betreft de verbouwing van het Go Ahead Eagles stadion 'de Adelaarshorst', positief tegenover een doorontwikkeling, mits er een solide financiële onderbouwing ligt en het plan past binnen de stedelijke omgeving.
- Sportverenigingen hebben een belangrijke sociale functie die nu te sterk wordt ingeperkt door de te korte openingstijd van de sportkantine ná de laatste wedstrijd (nu één uur), deze wordt verlengd naar 2,5 uur.

Integrale aanpak jeugdhulp

Voor CDA Deventer is het uitgangspunt dat ieder kind gezond en veilig kan opgroeien met gelijke kansen. Om dit te realiseren vinden wij het belangrijk dat er integraal wordt samengewerkt met alle partijen die hierin een rol en verantwoordelijkheid hebben. Integraal betekent samen verantwoordelijk zijn, maar ook je eigen verantwoordelijkheid pakken waar dat nodig is. Jeugdhulp vanuit een praktische, mensgerichte aanpak waarbij zowel gemeentelijke medewerkers als vrijwilligers de ruimte krijgen om initiatieven van onderaf vorm te geven, naast de jongeren zelf.

Denk hierbij aan onze scholen in Deventer die moeten zorgen voor het bieden van passend onderwijs. En de gemeente en zorgaanbieders die zorg dragen voor de inzet van passende zorg. Maar sámen dragen we de verantwoordelijkheid om kinderen in Deventer gezond en veilig te laten opgroeien. In het vangnet om kinderen heen zijn ouders, gemeenschappen en verenigingen cruciaal.

Gezinnen zijn de hoeksteen van onze samenleving. Hoe onze kinderen opgroeien zegt wat over de toekomst. Hierbij is ons uitgangspunt dat jeugdhulp aanvullend moet zijn waarbij we sturen op kwaliteit en gekwalificeerde inzet. Wij normaliseren waar mogelijk en gaan uit van de eigen (veer)kracht van kinderen, ouders en opvoeders.

CDA Deventer vindt het belangrijk dat er wordt geïnvesteerd in het meer collectief denken van onze jeugd in plaats van het individualistisch denken. Noem het wellicht een “Keet cultuur” waarbij je ouder wordt met de gedachte dat je voor elkaar klaar staat. Elkaar helpen, ondersteunen en versterken als het even niet lekker loopt, maar ook ervaren dat je er gewoon mag zijn. Waar gelijkgestemden elkaar vinden en er ook de mogelijkheid is om met elkaar te ontdekken en leren van en met elkaar hoe de wereld in elkaar steekt. Zonder dat er continue iemand over je schouders meekijkt.

- Wij willen dat voor de gezinnen en hun kinderen, die extra ondersteuning nodig hebben, in de gemeente wordt gewerkt vanuit de doorbraakmethode en dat de ‘Jim aanpak’ wordt geïntegreerd.
- Wij realiseren een integrale toegang voor alle inwoners van Deventer (0-100 jaar), laagdrempelig, in de wijk, voor vragen rondom hulp en ondersteuning.
- Wij willen dat er steviger wordt ingezet op toezicht en handhaving op zorgfraude en het fenomeen ‘zorgcowboys’. Als voorbeeld kijken we naar het Twentse model zorgfraude.

- Wij realiseren meer ontmoetingsplekken voor de Deventer jeugd. Hierbij kijken we naar locaties die zo min mogelijk overlast kunnen geven en goed beschikbaar zijn voor de doelgroep.
- Er zijn jeugdnetwerken opgezet onder verantwoordelijkheid van gemeente. Wij investeren verder in het jongerenwerk om preventief en de-escalerend te kunnen werken. Niet alleen op straat, maar ook zeker in de digitale leefwereld.
- Vrijwilligersinitiatieven zoals 'Het Zussen project' juichen we toe en waar mogelijk faciliteren we meer dit soort initiatieven. Daarbij is de grondslag dat jongeren elkaar helpen en van elkaar mogen leren rondom de dagelijkse en maatschappelijke hobbels van het opgroeien.
- Wij stimuleren huiskamer principes zoals 'Spees' (ROC Aventus) om verder te groeien binnen het onderwijs in Deventer. Om zo het aantal thuiszitters terug te dringen, ieder kind een kans op onderwijs te geven en eenzaamheid te bestrijden.

Onderwijs en kinderopvang

Onderwijs en kinderopvang

Goede kinderopvang en kwalitatief onderwijs zijn essentiële pijlers voor een samenleving waarin elk kind zich optimaal kan ontwikkelen. Ze bieden een veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen leren, vrienden maken en zelfvertrouwen opbouwen.

CDA Deventer gelooft in een sterke samenwerking tussen kinderopvang, scholen, ouders en de buurt en wil daarom verder investeren in integrale kindcentra als verbindende plek in wijken. Kinderopvang en scholen spelen naast ouders een cruciale rol in het vroegtijdig signaleren van problemen die de ontwikkeling van kinderen belemmeren. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid en werkt samen met partners om uitdagingen zoals kansenongelijkheid, thuiszitten en het tekort aan medewerkers aan te pakken.

Bij het investeren in gelijke kansen is het essentieel om school, thuis en omgeving met elkaar te verbinden. Via de Gelijke Kansen Allianties werken overheid en gemeenten, scholen en maatschappelijke organisaties samen om ongelijkheid te voorkomen.

Goed voortgezet onderwijs bereidt jongeren voor op hun rol in de samenleving én op de arbeidsmarkt van morgen. CDA Deventer wil stevige inzet op versterking van burgerschap, samenwerking met het bedrijfsleven en een soepele overgang naar vervolgonderwijs.

Wij vinden het belangrijk dat de gemeente zich actief inzet om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te versterken en met name instellingen voor beroepsonderwijs te ondersteunen. Het beroepsonderwijs speelt een sleutelrol door vakmensen op te leiden die onmisbaar zijn voor de lokale economie, zoals zorgpersoneel, technici en ambachtslieden. Dit voorkomt tekorten in essentiële sectoren en vergroot de kansen voor jongeren op een baan.

- Wij zetten in op het aanpakken van onderwijsachterstanden. Alle peuters die dat nodig hebben krijgen gratis voorschoolse educatie (2 tot 4 jaar), zodat zij beter voorbereid aan groep 1 beginnen. Daarnaast werken wij samen met scholen en samenwerkingsverbanden aan 'rebound voorzieningen' om thuiszitten te voorkomen.
- Wij willen dat kinderen zoveel mogelijk Primair onderwijs genieten in hun eigen wijk of dorp.

- Wij dragen zorg voor inclusief onderwijs. Samen met het onderwijs en de samenwerkingsverbanden zorgen we ervoor dat alle kinderen een passende vorm van onderwijs binnen de gemeentegrenzen krijgen.
- De afgelopen raadsperiode is gekozen voor forse investeringen en keuzes in onderwijshuisvesting. Het nieuwe Integrale Huisvestingsplan Onderwijs zal de komende vier jaar onverkort worden uitgevoerd: we blijven investeren in goede onderwijshuisvesting.
- We stimuleren scholen om hun Rijksbijdrage voor onderhoud schoolgebouwen actief in te zetten voor verbetering van het binnenklimaat in schoolgebouwen.
- Bij renovatie en nieuwbouw van onderwijshuisvesting en maatschappelijk vastgoed zetten we zoveel mogelijk in op transformatie naar multifunctionele kind- en jongerencentra. Hierdoor wordt de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en welzijn versterkt en ontstaat een doorlopende ontwikkel- en leerlijn voor kinderen.
- Wij investeren samen met de scholen in openbare groene pleinen, sport- en culturele voorzieningen die uitnodigen tot spelen, ontmoeting en bewegen, nabij de scholen.
- Wij willen de leerplicht versterken om extra aandacht te kunnen geven aan kwetsbare doelgroepen voor wie leerplicht niet vanzelfsprekend is. Ouders worden actief benaderd om hun kind tijdig aan te melden en we zetten actiever in om scholieren die uitval vertonen terug in de schoolbanken te krijgen.
- Wij stimuleren betrokkenheid van (groot)ouders. Samen met kinderopvang en onderwijs stimuleren we vrijwillige (groot)ouderbetrokkenheid, bijvoorbeeld bij voorleesactiviteiten of als plein- en oversteekwacht.

Wonen, leefbaarheid, beperkte ruimte

CDA

Wonen, leefbaarheid, beperkte ruimte

Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak. Een huis is een thuis, waar je je gekend weet en veilig voelt, alleen of met dierbaren om je heen. Wonen is een basisrecht. Wij bouwen niet langer voor de markt maar zetten in op volkshuisvesting dat begint met het denken vanuit de lokale gemeenschap. Wat is er nodig om met elkaar een gemeenschap te vormen? Dat gaat over de bouw en het behoud van voorzieningen, veiligheid, en het voorkomen dat mensen, oud of jong, uit hun vertrouwde woonomgeving weg moeten door het woningtekort. Om een gemeenschap te vormen moet je ook bij elkaar kunnen komen. Drempels hiervoor (slechte verbindingen, hoge kosten) moeten lager worden, niet hoger. We zetten in op een betaalbaar, leefbaar en bereikbaar thuis voor iedereen.

Deze ambitie is onze leidraad bij een beheersbare groei van Deventer in de komende decennia. Deze groei zorgt ervoor dat we voor een belangrijk deel kunnen voorzien in de woonbehoefte van onze inwoners en dat we ons voorzieningenniveau op peil kunnen houden. Onze ambitie is om de charme van een kleine stad te behouden, maar door de middelgrote omvang wel ruim voldoende maatschappelijke voorzieningen te hebben op het gebied van zorg, onderwijs, saamhorigheid en veiligheid. Een stad die mede door vitale en levende dorpen verbonden is met het Sallandse platteland.

Woningbouw

Om deze ambitie waar te maken is het nodig dat we de woningbouw in brede zin een impuls geven. Het groeiende woningtekort is, ook in Deventer, één van de grootste problemen van deze tijd. Woningbouw speelt een cruciale rol in een leefbare omgeving. Wij zetten in op voldoende en betaalbare woningen, zodat iedereen van starters tot senioren een passende woning kan vinden. Daarbij is het belangrijk dat nieuwe wijken groen en duurzaam zijn, met goede voorzieningen in de buurt en aandacht voor de kwaliteit van leven. We bouwen toekomstbestendige samenlevingen in plaats van nieuwe woonwijken.

- CDA Deventer wil tot 2040 11.500 woningen bouwen in een evenwichtige mix tussen sociale huurwoningen (30%), betaalbare middenprijs woningen (40%) en duurdere woningen (30%) zodat iedereen, van starters tot senioren, een passende woning kan vinden.
- Vanuit het uitgangspunt 'het recht op wonen weegt zwaarder dan het recht op uitzicht', vinden we het belangrijk dat de stem van de woningzoekenden, naast die van woningbezitters, meer gehoord wordt bij nieuwbouwprojecten; we steunen de instelling van een Woonraad.
- We zetten alles op alles om vertraging bij woningbouw te voorkomen. We gaan vertraging door netcongestie en flora- en fauna-onderzoeken zoveel mogelijk voorkomen. Daarnaast zorgen we voor voldoende ambtelijke capaciteit om projecten vlot en professioneel te realiseren.
- Wij zetten in op het bouwen van gemengde wijken met een gevarieerde samenstelling van inwoners en voldoende voorzieningen (huisarts, tandarts, scholen, kinderopvang, etc.) en groen en spelvoorzieningen.
- In Deventer willen wij dat iedereen een passende woning kan vinden. Daarom pakt CDA Deventer scheef wonen aan: het langdurig bewonen van sociale huurwoningen door huishoudens met een hoger inkomen. Dit belemmert de doorstroming en houdt mensen met een kleinere portemonnee onnodig op wachtlijsten. We willen scheefwoners aantrekkelijke alternatieven bieden, huurders met hogere inkomens geleidelijk meer laten betalen voor een sociale huurwoning, investeren in betaalbare midden huur- en koopwoningen en maatwerk bieden. Echter: we laten niemand verhuizen zonder perspectief op een betaalbare en geschikte woning elders.
- Opdat mensen langer in hun eigen buurt kunnen blijven wonen en daarmee de gemeenschap wordt verstevigd, zetten we in op gezins- en levensloopbestendig bouwen. Daarbij extra aandacht voor woonvormen die voorkomen dat echtparen van elkaar gescheiden moeten worden als één van de twee in een verzorgingshuis terecht komt.

- Wij geven in alle dorpen binnen de gemeente extra aandacht aan goede voorzieningen waar wonen en zorg gecombineerd worden.
- Bij de bouw van nieuwe wijken stellen we ontmoeting centraal in het ontwerp: kleinschalige buurtstructuren (hofjes, woonerven), ruimte voor gedeelde voorzieningen en integratie van gemeenschappelijke tuinen, buurtkamers en speelplekken.
- CDA Deventer geeft, zoals ook al door haar bepleit in een amendement van september 2024, voorrang aan eigen inwoners bij maximaal 50% van de nieuwbouw. Mensen met een economische, maatschappelijke of lokale binding krijgen voorrang bij het toewijzen van een woning.
- Wij vinden het belangrijk dat woningen niet in handen vallen van exploitanten die vooral winstbejag nastreven. Wij blijven dan ook voorstander van de zelfbewoningsplicht voor nieuwbouw en bestaande panden.
- Wij benutten maximaal de ruimte om in de bestaande woonvoorraad woningen toe te voegen door optoppen en splitsen van woningen. Wij geven de ruimte om woningdelen tot en met drie personen vergunningsvrij toe te staan.
- CDA Deventer pleit, mede als vervolg op haar motie in december 2024, voor meer studentenhuysvesting, zodat Deventer kan uitgroeien tot een bruisende studentenstad en studenten ook na hun studietijd in Deventer kunnen blijven wonen doordat ze zich zijn gaan binden.

Wonen en zorg

Senioren zullen de komende decennia de grootste bevolkingsgroep in onze gemeente worden. Een woningaanbod dat aansluit bij de behoefte in deze levensfase zal mede zorgen voor doorstroom op de woningmarkt, zodat er meer woningen beschikbaar komen voor gezinnen.

Om eenzaamheid en de versnippering van de zorg tegen te gaan pleiten we voor woonvormen waar ontmoeting centraal staat, zoals woonzorgcentra, meergeneratiehofjes, mantelzorgwoningen en de terugkeer van het bejaardenhuis/ verzorgingshuis 2.0.

Ook zetten we in op meer gemengde woonconcepten voor mensen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang of om een andere reden beschermd wonen en een 'goede buur' nodig hebben.

- We geven de komende jaren meer prioriteit aan bouwplannen voor geclusterde woonvormen voor ouderen, zowel koop als sociale en betaalbare huurwoningen.
- We maken in ons uitgiftebeleid van grond, in overleg met zorginstellingen en woningbouwverenigingen, meer ruimte voor geclusterde woonvormen.
- We streven ernaar, mede afhankelijk van de behoefte, dat een deel van alle nieuwbouw levensloopbestendig/ seniorproof wordt opgeleverd.
- We stimuleren professionele burgerinitiatieven: CPO en PMO (collectief en professioneel opdrachtgeverschap) o.a. om geclusterde woonvormen voor senioren te stimuleren. Het aantal hangt af van de lokale behoefte.

Ruimtelijke ontwikkelingen: hoe omgaan met beperkte ruimte

Bouwen aan een leefbare en bereikbare gemeente vraagt om keuzes bij het verdelen van de schaarse ruimte. Een goede leefomgeving combineert wonen, werken en samenleven met ruimte voor sport, recreatie en ondernemerschap.

- Om de groei van 11.500 woningen tot 2040 te realiseren kiest CDA Deventer primair voor inbreiding boven uitbreiding. Niet alleen om woningen en voorzieningen te concentreren, maar ook om daardoor het buitengebied zo veel als mogelijk te ontzien.
- Maar met alleen inbreiding realiseren we onvoldoende woningen. Naast de al beschikbare inbreidingslocaties van het voormalige ROTO-terrein, de gebieden Wechelerhoek en het Haveneiland, hebben we een voorkeur om daarna eerst de gebieden Vijfhoek Zuid Oost, Baarlerhoek en Bergweide 3 op hun geschiktheid te onderzoeken.
- Wij pleiten voor behoud van groen in/op Stadsland. Wat ons betreft maken we voor woningbouw geen sprong over de IJssel.
- Bij woningbouw in dorpen en kernen wordt uitgegaan van vraag en tempo vanuit de dorpen zelf; geleidelijke groei is daarbij van belang. Doel daarbij is om starters de mogelijkheid te bieden in hun woon- of geboorteplaats te kunnen blijven wonen, waarvoor CDA Deventer zich in de afgelopen raadsperiode heeft hard gemaakt. Dit is cruciaal voor de leefbaarheid en instandhouding van voorzieningen en daarmee de toekomst van die dorpen en kernen
- Opdat mogelijke uitbreidingsplekken geschikt zijn ingeval van hoog water kijken wij bij uitbreidingsplannen, samen met de betrokken waterschappen, kritisch of de locatie voldoet aan water- en bodemwensen.
- CDA Deventer wil een actieve aanpak tegen leegstaande woningen. Voor leegstaande kantoorpanden kijken wij of de bestemming daarvan kan worden herzien naar (tijdelijke) woningen.
- Het wonen boven en achter winkels wordt (beleidsmatig) mogelijk gemaakt en verdient de komende raadsperiode stevigere actie.
- CDA Deventer blijft ruimte maken en borgen voor het Deventer bedrijfsleven. Daartoe worden bestaande bedrijventerreinen geïntensiveerd en geoptimaliseerd. Als deze ruimte nodig is, om de groei van het aantal inwoners gelijke tred te laten houden met de groei in aantal banen, dan gaan we de keuze voor nog een nieuw bedrijventerrein niet uit de weg,
- Wij gaan deze nieuwe ruimte benutten voor arbeidsintensieve bedrijven zoals de maakindustrie, we willen geen nieuwe distributiecentra meer.
- CDA Deventer wil verdere uitwerking van de plannen voor een boulevard langs de IJssel (plan IJsselzicht Noord; gebied tussen spoorbrug en de oude ijsbaan).

Vitaal landelijk gebied

Wij blijven zuinig op ons Sallandse platteland en IJssellandschap, met grazende koeien op de IJsseloevers en het typische coulisselandschap. Met daarin onze mooie dorpen waarin het voorzieningenniveau belangrijk is voor de leefbaarheid.

In dit landelijk gebied levert de agrarische sector een fantastische bijdrage aan onze dagelijkse voeding en voedselzekerheid en tegelijkertijd een onschatbare bijdrage aan onze leefomgeving.

CDA Deventer is zich ervan bewust dat er in de agrarische sector werk te doen is. Daarbij trekken we graag samen op met die sector. Want boeren produceren enerzijds voedsel voor ons, wat gezien de geopolitieke ontwikkelingen steeds belangrijk wordt. Anderzijds zijn onze boeren ook de beheerders van ons buitengebied.

We werken aan een agrarische sector die economisch houdbaar is, ecologisch verantwoord en maatschappelijk verbonden. CDA Deventer staat voor een toekomstbestendig landbouw, met oog voor natuur en milieu en gericht op duurzame innovatie. We gaan hierbij vooral uit van de, al in eerdere fases, voor landbouw geschikt gevonden gronden. Daar willen we afspraken maken met de boeren welke maatregelen zij gaan nemen om de water-, bodem- en luchtkwaliteit te verbeteren; samen willen we innovatie stimuleren.

Vitale dorpen

- CDA Deventer wil, naast de grote aandacht voor onze binnenstad en wijkcentra, de komende raadsperiode steviger nadenken over het behoud van voorzieningen in onze dorpen. Op ons aandringen zijn daar visies voor ontwikkeld en komen we nu tot concrete actieplannen.
- Voor het centrum van Schalkhaar, o.m. voor de herontwikkeling van het voormalige Berghuisterrein, wordt in overleg met het Netwerk Schalkhaar een plan ontwikkeld.
- Vitale dorpen en het platteland dienen onder één wethouder te vallen omdat leefbaarheid een integrale blik vereist.
- In aansluiting op de binnenstadmanager willen we een speciale dorpen manager die gaat over de leefbaarheid van onze dorpen.
- CDA Deventer pleit voor meer centrale parkeergelegenheid in de dorpen.
- Wij maken budget vrij voor extra onderhoud van fietspaden in het buitengebied.
- We onderzoeken de mogelijkheid om winterhoreca toe te staan op de Worp/Stadsland.

Agrarische sector

- Wij zien boeren als partners in de zorg voor onze voedselvoorziening en landschap. Om dit te bereiken dient er een stimuleringsprogramma en één aanspreekpunt/loket binnen de gemeente Deventer voor boeren/bedrijven en bewoners te komen. Dit loket werkt samen met natuur- en landschapsorganisaties.
- In overeenstemming met onze motie van juli 2025 willen wij het project Salland Loont uitgevoerd zien dat zoekt naar een nieuwe vorm van landbouw waarbij natuur, landschap en biodiversiteit onderdeel vormen van de bedrijfsvoering van melkveebedrijven.
- Wij willen dat vrijkomende agrarische grond in handen blijft van en betaalbaar blijft voor Sallandse boeren. De oprichting van een Sallandse gebiedscoöperatie en het stimuleren van kavelruil dragen hieraan bij.
- De emissie van stikstof kan worden beperkt door aanpassing van stallen en deskundige bedrijfsvoering door veehouders. CDA Deventer wil dit mede mogelijk maken door de gemeente nieuwe milieuvergunningen te laten verstrekken met doelvoorschriften in plaats van milieuvoorschriften.
- Wij pleiten voor gemeentelijke maatregelen tegen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, zoals glyfosaat, in de nabijheid van kwetsbare omgevingen/functies.

Duurzaam en circulair Deventer

CDA

Duurzaam en circulair Deventer

CDA Deventer zet zich in voor een leefbare omgeving waarin we samen zorgdragen voor de toekomst van onze aarde. Deze aarde willen we beter doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Duurzaamheid en klimaat staan hoog op de agenda. De klimaatcrisis zien we als een gedeeld sociaal vraagstuk waarin burgers, bedrijven en de overheid samen verantwoordelijkheid dragen. Voor ons zijn de klimaatdoelen van Parijs daarbij leidend.

Wij streven naar een eerlijke en groene transitie waarin we werken aan een duurzamere en leefbare gemeente. Wij ondersteunen groene energieprojecten. Wij geloven in samenwerking met de gemeenschap zodat duurzame initiatieven lokaal gedragen worden of in eigendom zijn zoals lokale energiecoöperaties.

Deze overgang naar een klimaatvriendelijke gemeente vraagt om betrokkenheid van iedereen, waarbij de gemeente faciliteert en ondersteunt. CDA Deventer was er dan ook voorstander van om voor het eerste burgerberaad het thema klimaat te kiezen. CDA Deventer is positief over de adviezen van de Deventer Klimaatraad en pleit ervoor om de inwoners op regelmatige basis te informeren over de voortgang van de uitvoering van die adviezen.

Energietransitie: isolatie, energiebesparing en alternatieven

Voor CDA Deventer geldt dat isolatie en energiebesparing het fundament zijn van de energietransitie. Daarnaast blijven we vol inzetten op alternatieven voor fossiele energie, waarbij mogelijkheden naast wind en zon als serieuze opties worden onderzocht en (pilot) projecten gestimuleerd.

- We waarderen het goede werk van de wijkteams en energiecoaches en stimuleren maatregelen voor een grotere inzet van deze coaches.
- Warmtenetten spelen een essentiële rol in de verduurzaming van de energievoorziening. CDA Deventer ondersteunt de ontwikkeling van een slim warmtenet in de wijk Zandweerd. We zijn tevreden dat de gemeente hier verantwoordelijkheid heeft gepakt toen bleek dat de markt dit nog niet wilde. Tegelijkertijd volgen we de ontwikkeling kritisch omdat de transitie zorgvuldig moet worden uitgevoerd. Uitgangspunt blijft dat de tarieven voor deelnemende bewoners gunstig moeten zijn en onder die van de gasprijs moeten blijven liggen.
- Bij de mogelijke plaatsing van windturbines blijven we als uitgangspunt hanteren dat de gezondheidsrisico's voor bewoners beheersbaar moeten zijn. We hanteren landelijke gezondheidsrichtlijnen die toegepast moeten worden op de situatie in onze gemeente. Ook is het belangrijk dat minimaal 50% van de windturbines in lokaal eigendom komen.
- Ook de komende jaren investeren we in het duurzaamheidscentrum met deze één loketfunctie in Deventer.
- We zetten extra in op gemeentelijke begeleidingstrajecten voor kwetsbare groepen om energietransitie eerlijk te maken.
- Als gevolg van klimaatverandering wordt de zorg voor voldoende en goed (drink-)water voor inwoners en bedrijfsleven van steeds groter belang. Daarom hecht CDA Deventer grote waarde aan de uitvoering van het Gemeentelijk Rioleringsprogramma dat behelst in het bijzonder het zogenaamde afkoppelingsbeleid (scheiding van regen- en afvalwater) en de zorg voor goede riool overstorten.
- Wij zien biogas uit mest (mono mestvergister) als een belangrijke bron van energie. Wij staan open voor aanpassingen in de openbare ruimte om dit mogelijk maken.
- We zijn enthousiast over de pilot in Deventer m.b.t. groene waterstof; we zoeken naar extra Europese subsidies daarvoor.

Schone stad en dorpen

Deventer is op diverse plekken onvoldoende schoon. Daarom willen wij extra middelen beschikbaar stellen om de stad schoon te houden. Emissievrije zones dragen bij aan een gezondere en schonere leefomgeving. De invoering hiervan dient gefaseerd en haalbaar te zijn met een realistisch tijdpad voor ondernemers om de nodige investeringen te kunnen doen.

- CDA Deventer wil dat inwoners gratis kunnen (blijven) storten van grofvuil. Dit geldt voor maximaal 100 kilo per jaar en, zoals in verleden door CDA bewerkstelligd, de mogelijkheid om dit aantal op te sparen naar maximaal 300 kilo.
- We blijven inzetten op gescheiden inzamelen van afval door de bewoners. Deventer levert een geweldige prestatie met een groot percentage afvalscheiding.
- Illegaal dumpen van afval in het buitengebied blijft een probleem en vergt extra maatregelen.
- We plaatsen meer afvalbakken in het centrum.
- We verhogen het budget voor onderhoud van groen en de openbare ruimte zoals dat in de afgelopen raadsperiode ook al flink is verhoogd.
- Omdat de binnenstad vanaf 2027 een emissievrije zone wordt gaat het CDA Deventer ondernemers en inwoners voorbereiden met extra informatie en doorgeleiding naar beschikbare subsidies.

Vergroening van de binnenstad

Klimaat adaptief groen moet een centraal onderdeel zijn van het ruimtelijk beleid. CDA Deventer wil de stad groener en fleuriger maken en daarmee zorgdragen voor een leefbaardere stad.

- In wijken met veel tegels, zowel die in de openbare ruimte als bij inwoners in hun tuin, willen we tegels vervangen door planten, struiken en/of bomen. Dat zorgt voor meer schaduw, koelte en helpt tegen wateroverlast.
- De inwoners van Deventer worden actief en frequent geattendeerd op hiervoor bestaande gemeentelijke- en provinciale subsidiemogelijkheden. We breiden de komende vier jaar deze gemeentelijke subsidies verder uit.
- We investeren de komende jaren in vergroening van de binnenstad, als vervolg op de door CDA ingediende motie. Hiermee dragen we bij aan klimaatadaptatie.
- Maar ook investeren we in verdere vergroening van bedrijventerreinen en bloemrijke bermen waardoor naast klimaatadaptatie vooral ook een bijdrage aan de biodiversiteit wordt geleverd.

Mobiliteit, bereikbaarheid, verkeer en vervoer

CDA

Mobiliteit, bereikbaarheid, verkeer en vervoer

CDA Deventer staat achter de grote opgave en noodzaak om de komende jaren veel woningen bij te bouwen. Deze groei willen we gelijk op laten lopen met het aantal banen. Dit vraagt nieuwe bedrijvigheid en ruimte voor groei van onze huidige bedrijventerreinen.

Mobiliteit en infrastructuur zijn essentieel voor een goed functionerende samenleving. Het brengt mensen naar werk, school, sociale contacten en activiteiten en geeft toegang tot recreatie, voorzieningen en zorg. Maar met alle groei-ambities raakt Deventer vol. Een herijking van de hoofdwegenstructuur is noodzakelijk. CDA Deventer blijft de ingezette beleidslijnen steunen, waarbij autoverkeer dat niet in het centrum hoeft te zijn zoveel mogelijk buiten de stad wordt geleid.

De compacte stad die Deventer is, met wonen en werken op relatief korte afstand, biedt kansen voor het inzetten op duurzame mobiliteit. We zetten ons maximaal in voor de fiets als vervoermiddel voor afstanden tot 20 kilometer. We zetten extra in op goede fiets- en wandelpaden, openbaar en elektrisch vervoer en veilige wegen. We kiezen voor een balans in voldoende ruimte voor een optimaal leef-/ fietsklimaat enerzijds en een goede bereikbaarheid van de belangrijkste, economische centra anderzijds.

- We steunen de plannen om het Hanzetracé op te waarderen en willen met de provincie onderzoeken hoe we meer verkeer via N348 kunnen leiden. Uiteindelijk doel is om doorgaand verkeer over de Welle te verminderen en zo de kansen voor een autoluwe Welle te vergroten.
- Wij verstevigen de sterke positie van Deventer als handelsstad met haar ligging aan een goed bevaarbare rivier, aan een internationaal spoornetwerk én aan de hoofdverkeersader A1 van Nederland. Dit doen wij door voortvarend verder te gaan met de doorontwikkeling van het havenbeleid inzake Port of Deventer mede in het belang van de ontlasting van het wegennet. Ook zetten wij ons in voor de vervanging van de Prins Bernhardsluis met uitvoering voor 2035.
- De gevolgen voor de bewoners van de Van Oldenielstraat moeten zodanig beheersbaar zijn dat de leefbaarheid in deze straat gewaarborgd blijft. In goed overleg met bewoners moet worden nagedacht over slimme oplossingen zoals ongelijkvloerse kruisingen.

- Met de geplande uitbreiding van Deventer en de huidige verkeersproblematiek rondom de stad is er behoefte aan een extra ontsluiting van de stad door het aanleggen van een 3e IJsselbrug.
- CDA Deventer zet zich in voor veilige en toegankelijke fietspaden en woonstraten. De opkomst van elektrische fietsen, fatbikes en andere snelle vervoersmiddelen vraagt om duidelijke regels en gerichte handhaving om overlast en gevaarlijke situaties te voorkomen. Wij kiezen voor woonstraten waar voetgangers en fietsers prioriteit krijgen, zodat bewoners zich veilig kunnen verplaatsen en elkaar kunnen ontmoeten in een prettige leefomgeving.
- Voor een vitaal platteland is bereikbaarheid van cruciaal belang. De kernen moeten goed bereikbaar zijn en blijven per fiets, auto en Openbaar Vervoer.
- Woonwijken maken we gezinsvriendelijker. We rijden 30 km/h waar dat kan. Straten worden zodanig ingericht dat de snelheid handhaafbaar is. Daarbij is ruimte voor 50 km/uur wegen om de doorstroming te borgen en sluiproutes via woonwijken te voorkomen.
- We betrekken inwoners bij plannen om hun wijk verkeersveiliger te maken (schoolstraten, dubbelgebruik van pleinen, spaarpalen).
- Bereikbaarheid als basisrecht. We zetten in op goede Openbaar Vervoerverbindingen, zonder alleen te focussen op de kosten. We willen een OV-halte in de buurt, zodat wijken en dorpen toegankelijk blijven zonder dat de druk op de infrastructuur te groot wordt.
- CDA Deventer wil een 4^e perron op station Deventer en, aansluitend bij haar amendement van juli 2025, een treinstation in Bathmen.
- We zetten in op samenwerking met omliggende gemeenten en de provincie bij het oplossen van mobiliteitsvraagstukken.
- Het CDA Deventer wil dat bij nieuwbouwprojecten voldoende parkeerplaatsen worden gerealiseerd. Veel inwoners zijn afhankelijk van de auto voor werk of zorg.
- Het inruilen van parkeerruimte voor nieuwbouw of groen gebeurt alleen met draagvlak in de buurt.

Parkeren en bereikbaarheid van de binnenstad

De binnenstad (centrum en schil) verandert de komende jaren steeds meer in een plek waar wonen, werken en ontmoeten belangrijk zijn. Hierdoor en ook door de verdere toename van toerisme zal het aantal bezoekers van de binnenstad fors stijgen. Ook de economische functie van de binnenstad met winkels en horeca blijft onverminderd belangrijk. Daarmee ook het belang van een goede bereikbaarheid van de binnenstad voor allerlei vormen van vervoer en zeker ook de auto.

De uitdagingen voor de binnenstad waar belangen van heel veel groepen bij elkaar komen, verdienen een stevige discussie en het juiste gesprek met de huidige gebruikers: bewoners, ondernemers en bezoekers. De balans tussen levendigheid en leefbaarheid dient daarin centraal te staan.

- CDA Deventer pleit voor extra (grootschalige) parkeervoorzieningen aan de rand van de binnenstad (KIEN, stationsgebied en onder het water langs Verzetslaan) zowel voor bezoekers als bewoners.
- Om de grote hoeveelheid fietsen in de binnenstad te kunnen stallen pleiten wij voor een forse uitbreiding van fietsparkeerplekken in de binnenstad.
- Met het toenemend gebruik van elektrische fietsen wil CDA Deventer ook meer bewaakte fietsparkeerplekken in de binnenstad. Hierbij dienen ook kluizen te worden aangebracht om accu's van elektrische fietsen te kunnen opbergen.
- Indien aantoonbaar voldoende parkeerplekken in de binnenstad beschikbaar zijn voor bezoekers en bewoners worden de huidige parkeerplekken aan de Nieuwe Markt opgeheven. Doel is dat dit plein zo snel mogelijk volledig wordt ingericht als verblijfsplek.
- CDA Deventer pleit voor een breed binnenstad overleg, waarin de ambities die we hebben met de binnenstad centraal staan. Met name de dialoog met de bewoners vraagt structurele aanpak.

Economie en arbeidsmarkt

CDA

Economie en arbeidsmarkt

MKB-bedrijven zijn de ruggengraat én problemenoplosser van de Deventer economie. Investeren in het lokale bedrijfsleven is investeren in brede welvaart, banen, technologische innovatie en maatschappelijke transitie. De sector telt veel familiebedrijven die generatie op generatie zorgen voor continuïteit van werkgelegenheid. Deze bedrijven zijn sterk lokaal en regionaal verankerd met een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid. Zij zijn niet alleen onmisbaar in de economie, maar ook in de gemeenschap. Het zijn juist deze bedrijven die bijdragen aan het verenigingsleven, de belangrijkste werkgever zijn en hun verantwoordelijkheid nemen in het opleiden van jongeren op de werkplek, het opnemen van zij- en doorstromers en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De uitdagingen voor het MKB stapelen zich echter op. Dit vraagt veel van de individuele ondernemer. Onderzoek laat zien dat een flink deel van het MKB niet over voldoende (verander) vermogen beschikt om de noodzakelijke transitie te maken om toekomstbestendig te zijn.

Sterke lokale economie

Voor een sterke lokale economie is samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid essentieel. Sinds een aantal jaren is deze samenwerking stevig verankerd in de Deventer Economic Board (DEB). Binnen deze samenwerking versterken deze drie partijen elkaar in een kenniseconomie. Hierdoor kan snel ingespeeld worden op grote, complexe maatschappelijke opgaven, wordt innovatie gestimuleerd en worden de kansen vergroot om subsidies (externe geldbronnen) binnen te halen.

- De komende jaren dient de groei van het aantal inwoners gelijk op te lopen met de groei in het aantal banen. Deventer moet geen forensengemeente worden. Daarom vindt CDA Deventer dat de komende jaren ruimte voor ondernemerschap gestimuleerd moet worden.
- Belemmeringen voor groei van het aantal bedrijven en banen in de gemeente moeten dan ook zoveel mogelijk worden weggenomen. Dat betekent bijvoorbeeld dat netcongestie zeer actief moet worden tegengegaan en er aandacht is voor een gegarandeerde watervoorziening.
- Samen met DEB kijkt de gemeente naar de mogelijke financieringsvormen van de DEB-organisatie. Het is belangrijk dat we voor de financiering van de basisactiviteiten van DEB een langjarige financiering vinden. We denken daarbij aan een (financiële) bijdrage vanuit de gemeente gekoppeld aan (financiële) bijdragen vanuit de private sector zelf.
- De krapte op de arbeidsmarkt is een zware belemmering voor de groei van bedrijven. CDA Deventer vindt het belangrijk dat we ondernemers helpen met een gezamenlijke Human Capital Agenda die gericht is op ondersteuning aan ondernemers in het binden van werknemers, nieuwe manieren van werven gebruiken (skills gericht) en het stimuleren dat nieuwe arbeidskrachten hun weg vinden naar sectoren waar ze het hardst nodig zijn. Hiervoor ondersteunen we het Deventer Ontwikkelkwartier vanuit het DEB.
- We blijven het Ondernemershuis ondersteunen voor een toekomstbestendig MKB om in te zetten op duurzaamheid, digitaliseren, circulariteit en Kunstmatige Intelligentie (AI).
- Wij vinden dat DEB meer betekenis moet geven aan het (blijvend) aanbieden van mbo- en hbo-opleidingen in Deventer voor de cruciale banen van de toekomst.
- Wij geloven dat iedereen een kans moet krijgen om mee te doen in deze veranderende economie en samenleving. Daarom kiezen we ervoor om te blijven investeren in ontwikkeling van mensen (nieuwe skills, een ander beroep of aan een frisse blik op hun talent) en zo te bouwen aan een inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen waardevol is.

- De tijdens de afgelopen coalitie-periode ingezette koers om onze bedrijventerreinen te verduurzamen zetten we verder door. Wij maken werk van vergroening van bedrijventerreinen en het aanleggen van betere fietsverbindingen naar deze terreinen.
- Onderzoek heeft de behoefte aan een extra bedrijventerrein aangetoond. Bij de eventuele komst daarvan kiezen wij primair voor maakindustrie met daaraan gekoppeld noodzakelijke magazijnruimte. Geen extra ruimte voor distributiecentra. Op deze manier zorgen we voor een optimale benutting (zoveel mogelijk arbeidsplaatsen per m²).
- Wij stimuleren dat dit bedrijventerrein zo circulair mogelijk gebruikt wordt. Wij onderzoeken de mogelijkheid van uitgifte van kavels waarbij het eigenaarschap van de grond bij de gemeente blijft en wij stimuleren bouw van panden die circulair zijn.
- De gemeente versnelt de transitie naar een circulaire economie verder door ruimte te bieden aan circulaire ondernemers en circulaire initiatieven zoals hergebruik en opslag, reparatie- en materialenhubs. Via het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid geeft de gemeente daarbij zelf het goede voorbeeld.

Samenwerking economie en onderwijs

Als Hanzestad weet Deventer zich al eeuwenlang een stad van handel, innovatie en samenwerking. Dit laatste zien we ook terug in het Deventer Ontwikkel Kwartier (DOK) op het terrein van de Gasfabriek, waar leren, werken en ondernemen samen komen. Hier wordt gezorgd voor een one-point of entry voor het leven lang ontwikkelen voor de inwoners en ondernemers van Deventer.

Op het terrein van de Gasfabriek gaan we samen met Saxion en Ondernemershuis en diverse partners verder werken aan een startup ecosysteem voor de toepassing van nieuwe technologie en nieuwe verdienmodellen. Alles wat een ondernemer nodig heeft op één plek. Gedragen door scholen en ondernemers, met toepassing van Kunstmatige Intelligentie en een voorbeeld en inspiratiebron voor de hele regio Stedendriehoek.

- Het Gasfabriek terrein wordt hét startup centrum van de regio. Ideeën van scholieren, ondernemers en starters worden omgezet in economische kracht. Studenten kunnen afstuderen door een onderneming op te richten. Leren door te doen – daar worden we allemaal beter van.
- We versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De gemeente bevordert nauwe samenwerking tussen scholen en lokale werkgevers via het Ondernemershuis, MKB Deventer en ondernemersverenigingen.
- Wij stimuleren stage- en leerwerktrajecten waarin studenten praktijkervaring opdoen en werkgevers jong talent aan zich kunnen binden. Daarnaast ondersteunen we om- en bijscholing, zodat werkenden zich kunnen aanpassen aan veranderende economische behoeften. Beroepsonderwijs als motor van de lokale economie.
- Gemeenten en regio's betrekken het beroepsonderwijs actief bij economische plannen en stimuleren de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bedrijven. Bijvoorbeeld door Smartlabs en Techhubs te faciliteren, waar studenten samen met ondernemers werken aan praktijkgerichte innovaties.
- We zetten zwaarder in op samenwerking tussen ondernemers en onze mbo- en hbo-studenten in de stad om ondernemerschap te stimuleren. We pleiten voor een stad die functioneert als een living lab: een leer- en ontmoetingsplek voor jongeren.
- Wij ondersteunen, samen met onze partners in het DEB, inclusieve ondernemers die garantiestages en inclusieve werkplekken aanbieden en hiermee de banenafsprak nakomen.
- Gezien het belang van samenhang in dossiers pleiten we voor een wethouder waar de volgende dossiers samenkomen: economie, onderwijs, de Hanze, Salland, toerisme, AI, digitale zaken, weerbaarheid startups en economische samenwerking.

Sterke binnenstad en vitale wijk(winkel)centra en dorpskernen

Voor het vestigingsklimaat van bedrijven is een sterke binnenstad en zijn vitale wijk(winkel) centra en dorpskernen essentieel. Zij zorgen voor leefbaarheid en levendigheid in onze gemeente. MKB-ondernemers zijn ook hierin de dragende partijen. Deventer heeft de afgelopen jaren volop geïnvesteerd in de binnenstad, met als basis het door CDA Deventer opgestelde plan Binnenstad 2.0. Dat heeft ertoe geleid dat we inmiddels in de top 20 van meest aantrekkelijke steden van Nederland staan. Dat betekent echter niet dat we het rustiger aan kunnen doen. Ook de komende jaren blijven we investeren in de binnenstad.

- Hoewel steeds aantrekkelijker voor toeristen blijft CDA Deventer zich inzetten om levendigheid en aantrekkelijkheid voor bezoekers in goede harmonie te laten verlopen met de leefbaarheid voor de bewoners van de binnenstad.
- Door moties van CDA kan er een begin worden gemaakt met projecten rondom vergroening van de binnenstad en duidelijkere bewegwijzering. Hiervoor stellen we ook de komende jaren extra geld beschikbaar.
- Er moet een plan komen hoe we het Broederenplein de komende jaren gaan herontwikkelen. Dit plein is al te lang een dissonant in onze mooie binnenstad.
- Er dienen extra woningen te worden gecreëerd in en aan de rand van de binnenstad. Naast de ontwikkeling van woningen nabij het station (De Kien) en het Roto Smeets terrein dient ook wonen boven winkels, maar ook wonen achter winkels, verder te worden gestimuleerd.
- De uitdagingen voor de MKB-ondernemers in de steden en dorpen zijn de laatste jaren fors gegroeid o.a. door verdergaande digitalisering, Kunstmatige Intelligentie en platformisering van de maatschappij en daardoor veranderend consumentengedrag. Wij willen een bijdrage leveren aan het stimuleren van toekomstbestendig en vitaal ondernemerschap. Wij stellen dan ook extra geld beschikbaar om Stichting Deventer Binnenstadsmanagement (SDBM) in samenwerking met het Ondernemershuis (startende) ondernemers te ondersteunen en hun ondernemersvaardigheden te blijven ontwikkelen. Hierbij krijgen extra aandacht: digitalisering en Kunstmatige Intelligentie, circulariteit en duurzaamheid.
- Het actief stimuleren van ontmoeting in de binnenstad, wijken en dorpen wordt (in deze tijden van vergaande digitalisering) steeds belangrijker. We kiezen er dan ook voor om verder te investeren in de openbare ruimte via zichtbare projecten en ontmoetingsplekken. Maar ook in activiteiten die mensen samenbrengen.

- Naast de binnenstad investeert CDA Deventer de komende jaren extra in de aanpak van onze dorpscentra en diverse wijkwinkelcentra/ -straten. Bij deze ontwikkelingen wordt ook aandacht besteed aan de aanwezigheid van openbare toiletten. Waar de afgelopen jaren centra als Flora/ Colmschate, Keizerslanden en Borgele al fors zijn aangepakt, kijken we nu naar plekken als Boxbergerweg, Rielerweg en Andriessenplein. Juist ook in de wijken zijn centrale plekken die uitnodigen voor ontmoeting zeer belangrijk.
- Wij stimuleren dat de organisatiegraad van de ondernemers in dorp-, wijk- en buurtcentra wordt vergroot als basis voor een vitaal vestigingsklimaat.
- Het runshoppingcentrum De Snipperling verdient een grondige opknapbeurt. Daarvoor dient een actieplan te worden opgesteld in samenwerking met de eigenaar.
- Voor meer grip op de ruimtelijke ordening in de binnenstad willen wij omgevingsplannen verfijnen om meer onderscheid te kunnen maken in de maatschappelijke en horeca bestemmingen.
- Bij 'rood-voor-rood'-projecten en woningsplitsing wordt zorgvuldig gekeken naar een goede ruimtelijke balans.

Kunst, cultuur, erfgoed en tradities

CDA

Kunst, cultuur, erfgoed en tradities

Cultuur is heel belangrijk in het bieden van kansen voor iedereen. Voor CDA is dit een belangrijk uitgangspunt, waarbij cultuur zeer breed moet worden opgevat. Prachtige voorstellingen in de Deventer Schouwburg, optredens op het poppodium van het Burgerweeshuis, mooie films bij MIMIK, amateurkunst, maar ook volkscultuur als herdenkingen, paasvuren, carbidschieten, tent- en dorpsfeesten en koningsdagvieringen. Ook aandacht voor cultureel erfgoed en voor makers en atelierhouders hoort daarbij. Voor CDA is het belangrijk dat alle bewoners en bevolkingsgroepen van Deventer zich kunnen herkennen in het cultuuraanbod en daar ook aan mee kunnen doen.

Wij staan pal voor onze cultuur en tradities. Zij vormen de basis van onze samenleving en versterken onderlinge verbondenheid. Dit gemeenschappelijke erfgoed, gevormd door generaties voor ons, is essentieel voor onze identiteit en samenhang. Dat geldt zeker ook voor onze monumenten, ons erfgoed.

Het CDA ziet kunst, cultuur en religie als bronnen van inspiratie en kracht, vooral in tijden van onzekerheid. Wij willen cultuur toegankelijk maken, zodat elke inwoner - jong en oud - zich verbonden kan voelen met onze geschiedenis en dit kan doorgeven aan toekomstige generaties.

Er ligt een nieuwe Cultuurvisie waarin belangrijke keuzes zijn gemaakt. Maar op een aantal onderwerpen dient de komende jaren extra (financieel) te worden ingezet.

- CDA Deventer vindt de keuze voor schouwburg en Burgerweeshuis samenbrengen op één locatie een goede keuze. Beide instellingen kunnen elkaar versterken. Daardoor behouden wij investeringsruimte voor andere belangrijke culturele ambities, zoals voor het creëren van meer ruimte voor makers en atelierruimte
- CDA Deventer heeft volop vertrouwen in de taskforce van makers en andere kunstenaars die collectief werken aan een plan hiervoor. Als plannen goed zijn, vindt CDA Deventer het belangrijk dat we dan ook doorpakken en tot realisatie van een concrete plek (of plekken) komen.
- Deventer is een prachtige historische stad, maar bezoekers lopend door de stad (zonder toelichting van één van onze geweldige stadsgidsen) weten amper wat ze allemaal zien. CDA Deventer heeft via een motie het College opgeroepen dit op te pakken. Wordt aan gewerkt samen met Deventer Marketing, Binnenstadsmanagement. CDA Deventer blijft dit steunen.

- Gemeente Deventer gaat nadrukkelijker in gesprek met kerkbesturen om actief mee te denken om leegkomende religieuze gebouwen een maatschappelijke bestemming te geven.
- CDA Deventer vindt dat het College actief met bestuur van museum EICAS in gesprek moet op welke manier op de huidige locatie aan de Nieuwmarkt een toekomstbestendig museum (in deze of een andere vorm) voor Deventer kan worden behouden.
- Wij kiezen ervoor om de culturele programma's van cultuurhuizen onder te brengen bij de structurele subsidiestroom vanuit het programma kunst en cultuur.

Deventer: hoofdstad van Salland

Deventer is de historische parel in Salland, een stad met karakter, lef en een verhaal dat gehoord mag worden. Deventer wordt natuurlijk van oudsher ook verbonden met de Hanze en de IJssel. Maar we moet niet vergeten en beter benutten dat het grote gebied Salland onze natuurlijke regio is, met nog veel onbenutte potentie.

De potentie is dat we Salland, met Deventer als hoofdstad, veel steviger op de kaart zetten. Van de regio's Achterhoek en Twente kunnen we nog wat leren. IJsselland en Stedendriehoek zijn vooral bestuurlijke overlegorganen. Van Salland gaat ons hart sneller kloppen.

Ondanks goede bedoelingen van de provincie is het toerisme in Salland onderbenut. Tijd om daar verandering in te brengen. Denk aan aanleggen van het langste wandelpad van Nederland door Salland, stimuleren van nieuwe B&B's, fietsovernachtingen en benutten van de ongebruikte potentie van het Overijssel Kanaal. Kunst, geen beeldentuin, maar 's werelds grootste beeldenroute. Samen met stakeholders, maar wel vanuit de hoofdstad van Salland, Deventer.

- Deventer neemt het voortouw om samen met Deventer Marketing en Salland Marketing te onderzoeken welke gemeenten mee willen doen aan een campagne, waarbij Deventer als 'hoofdstad' een extra investering doet om dit van de grond te krijgen.

Veilig en weerbaar Deventer

CDA

Veilig en weerbaar Deventer

Veiligheid is een voorwaarde voor een solide gemeenschap. Voor het CDA betekent veiligheid niet alleen handhaving, maar ook een betrouwbare overheid die kwetsbaren beschermt en voorkomt dat mensen tussen wal en schip raken.

In Deventer zetten we in op een brede aanpak van veiligheid, weerbaarheid en veerkracht. We bestrijden ondermijnende criminaliteit met daadkracht en regie, versterken de sociale veiligheid in wijken en dorpen en ondersteunen inwoners bij het verbeteren van hun digitale weerbaarheid.

Een veilige stad is een stad waarin mensen naar elkaar omzien. Daarom stimuleren we initiatieven van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties die bijdragen aan verbondenheid en bescherming. We geloven in de kracht van de gemeenschap: samen maken we Deventer weerbaar tegen onrust, criminaliteit en uitsluiting. Want de meest duurzame investering is die in de wijk, in elkaar en in het vertrouwen dat we samen sterker staan.

- Wij zetten in op een stevige aanpak van huiselijk geweld, geweld tegen vrouwen, kindermishandeling en discriminatie. Met laagdrempelige meldpunten voor slachtoffers, vroegsignalering van thuissituaties en campagnes voor inclusie versterken we de veiligheid.
- Wij willen meer inzet van de wijk- en jeugdagent. Deze agenten zijn voor inwoners en jongeren zichtbaar en benaderbaar in de wijk.
- Wij blijven als Deventer lobbyen binnen de Veiligheidsregio om de landelijke norm van 1 agent op 5.000 inwoners te behalen. Dit is belangrijk omdat Oost-Nederland een regio is waar deze norm nu niet wordt behaald.
- We zetten de mogelijkheden van de Wet Bibob maximaal in om georganiseerde criminaliteit te voorkomen en bonafide ondernemers te beschermen tegen oneerlijke concurrentie.
- Wij ondersteunen veiligheidsinitiatieven van inwoners, zoals buurtpreventieteams of -apps. Sociale veiligheid, waarbij inwoners zich beschermd voelen in de openbare ruimte, verdient aandacht. Een veilige samenleving gaat namelijk verder dan alleen het inzetten van handhaving en politie. Ook de samenleving zelf heeft een grote rol om (sociale) veiligheid te waarborgen.
- Het CDA Deventer wil geen coffeeshops in woonwijken en gezichtsbepalende plekken in de binnenstad en pleit voor het verminderen van het aantal coffeeshops. We zetten ons maximaal in om een coffeeshop op de Nieuwe Markt tegen te gaan.

Ondermijnende criminaliteit

- Wij pakken ondermijnende criminaliteit integraal aan door goede samenwerking tussen politie, justitie en andere ketenpartners, onder regie van de burgemeester. Ondermijning, oftewel de vermenging tussen de boven- en onderwereld, tast onze democratische en maatschappelijke structuren aan en vraagt om een strenge en efficiënte aanpak.
- Wij willen een gemeentelijk interventieteam om ondermijnende criminaliteit actief tegen te gaan, in onze stad, dorpen en het buitengebied. Dit interventieteam bestaat onder andere uit (groene) boa's, politie, toezichthouders, sociale recherche en veiligheidsadviseurs.
- Bodycams worden onderdeel van de standaarduitrusting van de (groene) boa's voor hun veiligheid.
- Wij zetten boa's ook in de woonwijken en dorpskernen in, zo pakken we ook overlast en (kleine) leefbaarheidsproblemen aan.
- Het CDA Deventer wil dat de gemeente strenger handhaaft om mensenhandel en uitbuiting aan te pakken. Wij willen dat 'uitstapprogramma's' voor sekswerkers worden ondersteund.

Zorg en veiligheid

We zetten ons in voor een veilige en zorgzame leefomgeving. Dat doen we door beter samen te werken tussen zorg, jongerenwerk en veiligheid. We investeren in preventie, snelle ondersteuning voor kwetsbare inwoners en een stevige aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Met gerichte maatregelen zorgen we voor rust in de wijk en perspectief voor iedereen.

- Wij willen (jeugd)overlast, huiselijk geweld, kindermishandeling en mensenhandel terugdringen. Dit doen we door een intensievere samenwerking tussen het sociaal domein, zorgverleners, jongerenwerkers, onderwijs en veiligheid.
- Wij zetten vol in op preventie bij de aanpak van (jeugd)criminaliteit. Zo komt er meer ruimte voor jongerenwerkers, begeleiders en andere initiatieven om jongeren op het rechte pad te houden en in verbinding te blijven staan met elkaar.
- Wij willen dat ondersteuning en zorg voor personen met verward en onbegrepen gedrag sneller wordt ingezet. Dit doen we door het werk van de politie, gemeente en zorgverleners op elkaar af te stemmen.
- Wij willen straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag stoppen. Daarvoor ondersteunen we horeca, onderwijs en verenigingen in het voorkomen en melden van dit gedrag, en trainen we onze boa's op het handhaven van straatterreur.
- Cameratoezicht kan behulpzaam zijn in de aanpak van criminaliteit en het opsporen van daders. De inzet hiervan dient zorgvuldig te gebeuren (bv. alleen in gebieden met aantoonbare overlast) en dient altijd te worden ingezet in combinatie met andere beheersmaatregelen.
- Wij investeren in onvoorwaardelijke woonplekken voor inwoners met multi-problematiek, zoals verslavingen en psychische problemen. Zo werken we aan een stabiele plek voor de kwetsbare inwoner en verminderen tegelijkertijd overlast in de wijk of binnenstad.
- Deventer is centrumgemeente in de regio waardoor we een grotere opgave hebben wat betreft het huisvesten van mensen met multi-problematiek. Het Meester Geertshuis is een goede instelling die ruimte biedt voor een kop koffie en opvang. De komende jaren zullen we, gezien de toenemende vraag, met extra aandacht en in goede samenwerking werken aan robuuste opvangmogelijkheden, zowel voor daklozen alsook voor mensen met multi-problematiek.

Maatschappelijke weerbaarheid

In een tijd waarin onzekerheid en individualisme steeds meer grip krijgen op onze samenleving, kiezen wij bewust voor verbinding. Wij geloven dat gemeenschapszin het fundament is van een sterke, veilige en veerkrachtige gemeente. Door goed naar elkaar te luisteren, samen te werken en samen verantwoordelijkheid te nemen, is maatschappelijke onrust het hoofd te bieden.

Het CDA Deventer wil alle inwoners aanspreken op hun kracht om bruggen te slaan binnen de wijk. We dagen inwoners uit om op te staan en anderen mee te nemen in het bouwen aan vertrouwen en verbondenheid. Want de meest duurzame investering is die in de wijk, waar mensen elkaar kennen, helpen en beschermen. Zo maken we van Deventer een stad die niet alleen bestand is tegen bedreigingen, maar nog verder groeit in solidariteit en veerkracht.

- Wij ondersteunen inwoners en ondernemers in het verbeteren van hun digitale veiligheid door het organiseren van voorlichtingsavonden en campagnes. Zo gaan we de impact van digitale criminaliteit tegen door criminelen het zo moeilijk mogelijk te maken.
- Wij accepteren geen intimidaties, bedreigingen en geweld tegen hulpverleners en (politieke) ambtsdragers. Daders worden niet alleen strafrechtelijk maar ook civielrechtelijk vervolgd. De gemeente verhaalt alle kosten op de daders, van ziekteverzuim tot slachtofferzorg.
- Wij maken ons zorgen over de verruwing in de samenleving. Wij zetten in op verbinding en introduceren daarvoor 'bondgenotennetwerken'. Via deze netwerken verbinden we inwoners, de politiechef en burgemeester om sociale onrust te voorkomen of beheersbaar te houden.
- Wij maken inwoners en ondernemers maatschappelijk weerbaarder door ons voor te bereiden op het uitvallen van voorzieningen of bedreiging van onze samenleving. De gemeente ontwikkelt samen met wijkcentra en dorpshuizen een basisnetwerk dat actief wordt bij het uitvallen van stroom en/ of communicatie.
- Gezien de onrustige situatie in de wereld is het extra belangrijk dat inwoners bij een noodsituatie zich de eerste 72 uur kunnen redden. We ondersteunen de bewustwordingscampagne van de overheid om inwoners alert te maken op het in huis hebben van een noodpakket bestaande uit onder andere water, voedsel, batterijen en contant geld.
- We willen onderzoek of samenwerking met andere buurgemeenten technologische vooruitgang en veiligheid kan bevorderen.
- Wij willen dat de gemeente Deventer een ethische commissie instelt om proactief na te denken hoe om te gaan met gebruik van nieuwe technologie/ Kunstmatige Intelligentie in de eigen organisatie en in relatie tot haar inwoners. De ontwikkelingen gaan snel en brengen kansen en bedreigingen voor burgers, democratie en het functioneren van de overheid met zich mee.

Houdbaar huishoudboekje

CDA

Houdbaar huishoudboekje

Verantwoordelijk financieel beleid

Het CDA staat voor verantwoordelijk financieel beleid. Zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld vormt de basis voor goed bestuur en het vertrouwen van onze inwoners. Geld van onze inwoners kunnen we maar één keer uitgeven. Dat moet sober en degelijk worden beheerd. Doe je dat niet dan moeten komende generaties de schulden van huidige generaties dragen. Daarom kiezen we voor een sluitende meerjarenbegroting, heldere verantwoording en een efficiënte organisatie die dicht bij de inwoners staat.

De gemeente Deventer is financieel gezond, mede dankzij de kritische benadering van CDA Deventer. Ondanks donkere wolken die zich samenpakken vanwege dreigende teruglopende bijdragen vanuit het Rijk in het gemeentefonds hebben we de afgelopen vier jaar op een verantwoorde manier kunnen investeren. Ook was er geld beschikbaar voor nieuwbouw en/of verbouw van diverse schoolgebouwen zoals nieuwbouw Sporthal Bathmen, verbouw De Scheg, Schouwburg/ Burgerweeshuis en nieuwe sociale huurwoningen. Door het hanteren van sociale grondprijzen voor de woningbouwcorporatie stimuleren we bouw van betaalbare huurwoningen

Verantwoordelijk en sober financieel beleid houdt ook de komende jaren wel in dat we blijven investeren in ruimte om te wonen, te leven en te ondernemen. Dat geeft een gezonde basis voor voldoende inkomsten in de toekomst. Zodat dan ook solidair en sociaal beleid kan worden gevoerd.

We blijven de komende jaren behoudend begroten, waardoor we voldoende weerstandsvermogen opbouwen om de dreigende teruglopende inkomsten te kunnen opvangen.

Gezien de grote ambities die we als gemeente hebben op het gebied van woningbouw en voorzieningen is CDA Deventer blij met het instellen van een Strategische Investeringsagenda, waardoor we onze ambities duidelijk maken en daarvoor geld opzijzetten. Met zo'n duidelijke agenda moet het College ook in staat zijn om meer investeringen in Deventer te laten landen.

Wij geloven dat een sterke lokale economie, verantwoorde overheidsfinanciën en werkgelegenheid de basis vormen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Evenwichtige belastingen en heffingen

Het CDA staat voor eerlijke belastingen en heffingen en kiest er daarom voor dat deze lokale heffingen en belastingen eerlijk worden verdeeld en besteed worden aan de doelen waarvoor ze worden geheven.

De afvalstoffenheffing is er voor de afvalverwerking en niets anders. Ook vindt het CDA dat er een duidelijke relatie bestaat met de hoogte van leges en de kosten die door de gemeente worden gemaakt.

Toeristen en arbeidsmigranten maken gebruik van voorzieningen van een gemeente zoals zorg, wegen en openbare toiletten en prullenbakken. Daarom heffen we verblijfsbelasting voor het houden van recreatief nachtverblijf (toeristenbelasting), maar ook voor het houden van nachtverblijf voor huisvesting van arbeidsmigranten en anderen die niet in de Basisregistratie Personen (BRP) zijn ingeschreven.

Ontwikkeling OZB

Het CDA wil de OZB zo laag mogelijk houden. Deze raakt direct de koopkracht van gezinnen en huishoudens. Maar we moeten realistisch blijven. Voor onze gemeentelijke begroting zijn we voor driekwart afhankelijk van de Rijksbijdrage via het gemeentefonds. Die staat al jaren onder druk en er komen nog zware jaren aan. Dit is er mede op terug te voeren dat taken van de rijksoverheid overgedragen zijn maar daarbij of te weinig financiële middelen zijn verstrekt of het aantal zorgvragen enorm is toegenomen. Het Rijk laat de financiële middelen niet meestijgen met de werkelijke inflatie van kosten, zoals die voor personeel. Gemeenten merken heel goed dat wie betaalt, bepaalt. Lokale beleidsvrijheid om voor en met je inwoners beleid te ontwikkelen is zeer gering. Daarom zal het Rijk duidelijkheid moeten geven en fors meer moeten investeren in de lokale overheid in de komende jaren. In samenwerking met CDA landelijk pleiten wij voor vermindering van de voorgenomen bezuinigingen op het Gemeentefonds.